

ГІГІЕНА, СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

© Белікова І. В.

УДК 614. 2:004

Белікова І. В.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДАНИХ НА РІВНІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

Дана робота є фрагментом НДР «Наукове обґрунтування технологій управління та організації різних видів медичної, в тому числі стоматологічної, допомоги дорослому та дитячому населенню в період реформування системи охорони здоров'я», № держ. реєстрації 0113U004778.

Вступ. Останнє десятиліття всі країни світу здійснюють перетворення своїх систем охорони здоров'я шляхом підвищення економічної та клінічної ефективності ресурсів, що використовуються. Впровадження масштабних реформ суспільно-соціального облаштування в Україні передбачають зміни правових, економічних та організаційних основ охорони, зміцнення, відновлення здоров'я та соціального захисту населення. Ресурси охорони здоров'я в будь-якому суспільстві обмежені, тому ефективне їх використання є ключовим питанням сьогодення [2,5].

Політика держави останніх років направлена на ефективне використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів охорони здоров'я. Так, у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», визначено, що головною метою реформування системи охорони здоров'я є впровадження нових організаційно-правових та фінансово-економічних механізмів, що спрямовані на підвищення ефективності та доступності медичного обслуговування населення. Однією з першочергових умов досягнення зазначеної мети є інформатизація сфери охорони здоров'я України, у відповідно до Закону України «Про Національну програму інформатизації» [4, 7].

Єврокомісія (ЄК) оприлюднила «План дій з інформатизації охорони здоров'я на 2012 – 2020 роки». Головна мета цих дій полягає в тому, щоб медичні інформаційні технології стали невід'ємною частиною європейської системи охорони здоров'я. Європейські країни визначили ключові сфери подальшого розповсюдження медичних інформаційних технологій на майбутнє. Зокрема, передбачається ще більш активно і повно задіяти потенціал цих технологій в управлінні лікуванням хронічних захворювань, а також пацієнтів, у яких діагностовано відразу кілька захворювань. Важливими визнано завдання переходу охорони здоров'я до такої, що орієнтована

на пацієнта, розширення транскордонного співробітництва медичних установ, поліпшення правової бази та подальшого стимулювання конкуренції у сфері інформатизації охорони здоров'я [1,3, 6].

Мета дослідження – проаналізувати та оцінити роль медичних закладів у формуванні єдиної медичної інформаційної системи.

Об'єкт і методи дослідження. Об'єктом дослідження стала система збору, зберігання та аналізу інформації лікувальних закладів. Для досягнення поставленої мети були використані наступні методи: бібліосемантичний, системного аналізу, описового моделювання.

Результати досліджень та їх обговорення. Інформатизація сфери охорони здоров'я України – процес забезпечення інформаційних потреб громадян, фахівців, закладів, установ та організацій, державних та місцевих органів управління, інших фізичних та юридичних осіб у сфері охорони здоров'я охорони здоров'я на основі застосування засобів інформатизації. Інформатизація сфери охорони здоров'я України об'єднує організаційний, науково-технічний, економічний, соціальний та інші ресурси в єдину систему. Основною ціллю інформатизації є узагальнююча підтримка з ефективного функціонування системи охорони здоров'я. В тому числі підвищення якості медичного обслуговування населення, забезпечення моніторингу стану здоров'я населення, оптимізація управління галуззю, інтеграція з іншими інформаційними системами соціальних та інших сфер.

Система охорони здоров'я побудована таким чином, що пацієнт протягом життя спостерігається та лікується у різноманітних медичних закладах – пологові будинки, дитячі та дорослі поліклініки, жіночі консультації, стоматологічні заклади, диспансери та стаціонари. Протягом життя інформація про стан окремого пацієнта накопичується в різних документах і розосереджена у вищезазначених лікувальних закладах, що складає певні труднощі щодо організації безперервності та своєчасності медичного нагляду. А також не дозволяє ефективно використовувати час лікаря, який кожного разу вимушений збирати заново анамнез життя та захворювання пацієнта.

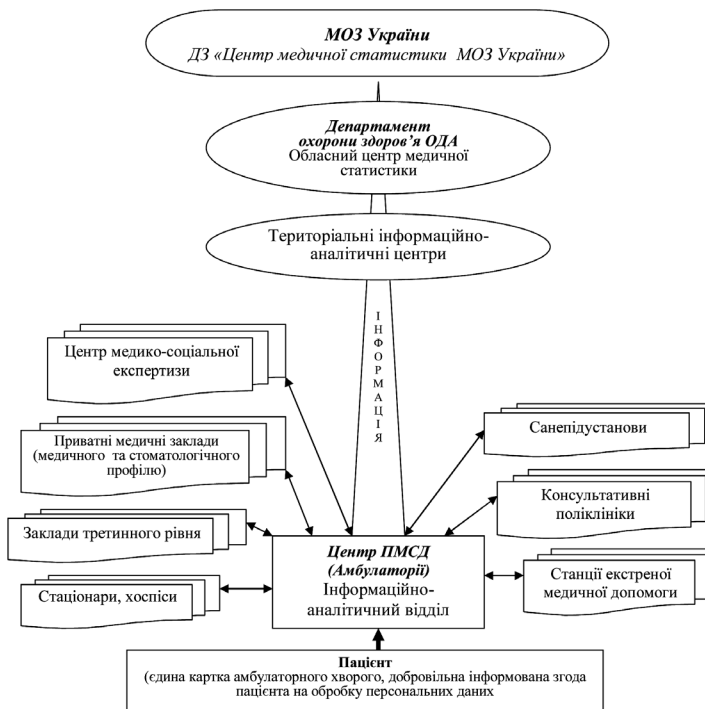

Рис. Схема формування бази даних на регіональному рівні

На сьогодні потребу населення у медичній допомозі в Україні забезпечує мережа закладів охорони здоров'я. Первинну медичну допомогу надають центри ПМСД (амбулаторії ПМСД, ФАП), вторинну медичну допомогу – консультаційні поліклініки та спеціалізовані стаціонари, хоспіси; третинну високоспеціалізовану та високотехнологічну медичну допомогу обласні лікарні, диспансери та клініки НДІ; екстрену медичну допомогу – бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги, які є структурною одиницею станції екстреної (швидкої) медичної допомоги або центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

В результаті реформи системи управління охороною здоров'я зросла відповідальність регіонів за стан здоров'я населення та рівень надання медичної допомоги. Рівень оснащення системи охорони здоров'я сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями вкрай неоднорідний, і в основному обмежується використанням декількох комп'ютерів в якості автономних автоматизованих робочих місць з поде яким підключенням до мережі інтернету.

Систему моніторингу за станом здоров'я населення регіону можна будувати по різному, на наш погляд найбільш практичним та реально доступним варіантом є збір інформації про пацієнта від лікаря

первинної ланки до лікарів, що надають інші види медичної допомоги, забезпечуючи послідовне стиснення вихідних даних для отримання доступу на кожному рівні необхідної інформації для прийняття своєчасних управлінських рішень та оптимізації роботи статистичної служби (рис.).

Необхідно зазначити, що згідно з міжнародними стандартами прав людини та національного законодавства конфіденційною є інформація не тільки стосовно звернення пацієнта до медичних закладів або медичних працівників за медичною допомогою чи отримання медичних консультаційних послуг, а й інформація щодо загального стану здоров'я особи.

Суворе дотримання вимог щодо організації захисту інформації при її обробці, згідно з діючим законодавством України вимагає часу. Слід відмітити, що важливою умовою для формування єдиного медичного простору є інформована добровільна згода пацієнта на обробку персональних даних (наказ МОЗ України №110 від 14. 02. 2012).

Висновки. Основними напрямками формування інформаційної бази даних на регіональному рівні є:

- створення нормативно-правової бази;
- забезпечення лікувальних закладів достатньою кількістю одиниць комп'ютерної техніки, що об'єднані в єдину систему та з підключенням до мережі інтернету;
- визначення кола осіб, що мають право доступу (обмеженого доступу) до інформаційної бази, що складає конфіденційну інформацію;
- створення умов для мотивації персоналу до формування та використання єдиної інформаційної бази;
- формування єдиного електронного реєстру пацієнтів;
- створення електронної картки амбулаторного пацієнта.

Перспективи подальших досліджень. Слід зазначити, що покращення статистичної інформації можна очікувати за умови оптимізації збору на зберігання отриманих даних на рівні закладів первинної ланки. Таким чином, питання інформатизації охорони здоров'я та побудови єдиного інформаційного простору є перспективним, а отримана інформація про стан здоров'я населення сприятиме оптимізації використання ресурсів охорони здоров'я.

Література

1. Балуєва О. В. Умови використання інформаційних технологій у галузі охорони здоров'я / О. В. Балуєва // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4 (16). – С. 387-391.
2. Голубчиков М. В. Застосування інформаційних технологій у медичній статистиці / М. В. Голубчиков // Клиническая информатика и Телемедицина. – 2006. – Т. 3, Вып 4. – С. 99-101.
3. Ждан В. М. Напрямки реалізації програми «Здоров'я 2020: Український вимір» в Полтавській області / В. М. Ждан, І. А. Голованова, В. П. Лисак, І. В. Ксьонз // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип. 3, Т. 1. – С. 21-24.
4. Закон України «Про Національну програму інформатизації». № 74/98-ВР від 4 лютого 1998 року [Електронний ресурс] – режим доступу: rada.gov.ua.

5. Лехан В. М. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я : Український вимір / В. М. Лехан, Г. О. Слабкий, М. В. Шевченко. – Київ, 2009. – 49 с.
6. Савчук О. В. Соціологічне дослідження як елемент інформаційної бази для оптимізації діяльності стоматологічних закладів // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип. 3, Т. 1. – С. 308-312.
7. Указ Президента України №504 від 27 квітня 2011 року «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» Програма економічних реформ на 2010-2014 роки. [Електронний ресурс] – режим доступу: www.president.gov.ua.

УДК 614. 2:004

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДАНИХ НА РІВНІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Белікова І. В.

Резюме. Стаття присвячена вирішенню проблеми моніторингу стану здоров'я населення та побудови медичної бази даних на регіональному рівні. Найбільш практичним та реально доступним варіантом є збір інформації про пацієнта від лікаря первинної ланки до лікарів, що надають інші види медичної допомоги, забезпечуючи послідовне стиснення вихідних даних для отримання доступу на кожному рівні необхідної інформації для прийняття своєчасних управлінських рішень та оптимізації роботи статистичної служби.

Ключові слова: інформатизація, медична інформація, захист персональних даних.

УДК 614. 2:004

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ БАЗЫ ДАННЫХ НА УРОВНЕ УЧРЕЖДЕНИЙ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Беликова И. В.

Резюме. Статья посвящена решению проблем мониторинга состояния здоровья населения, путем построения базы данных на уровне учреждений здравоохранения. Наиболее практичным и реально доступным вариантом является сбор информации о пациенте от врача первичного звена к врачам, которые предоставляют другие виды медицинской помощи, обеспечивая последовательное сжатие исходных данных для возможного доступа к информации на каждом уровне для принятия своевременных управленческих решений и оптимизации работы статистической службы.

Ключевые слова: информатизация, медицинская информация, защита персональных данных.

UDC 614. 2:004

Formation of Informative Data Base of Health Care Establishments

Byelikova I. V.

Abstract. The article is devoted to the problem of monitoring of health condition of population and constriction medical data at the regional level.

The most practical and really affordable option is to collect patient's information from primary care physicians to doctors who provide other types of medical care in order to provide consecutive compression of source data base to obtain an access at each level of information to accept timely management decisions and optimization of statistical service.

Recently, the state policy is focused on effective use of financial, material and human resources of health care. So, a program of economic reforms for 2010-2014 "Prosperous Society, Competitive Economy, Effective State", which is approved by Decree of the President of Ukraine defines that the main purpose of healthcare reform is the introduction of new organizational and law, financial and economic mechanisms aimed to improve the effectiveness and accessibility of medical services to population. One of primary condition to achieve mentioned purpose is an informatization of health care of Ukraine according to the Law of Ukraine "About National Program of informatization".

The European commission (EC) published «A plan of action of health care for 2012-2020». The main purpose of these actions is that medical informative technologies have become an integral part of European system of health care.

The main purpose of informatization in Ukraine is comprehensive support with effective functioning of health care system. Also, it concerns an increase of medical service's quality, monitoring maintenance of health condition of population, an optimization of field management, integration with other informative systems of social and other spheres.

The necessity of health care reform in Ukraine is caused by not only essential changes which were in economic organization of country and underestimation of complexity of health care problem but also discrepancy with a net of medical establishments and economic opportunities of country. Nowadays the net of medical institutions provides the necessity to population in medical care. Centers of primary medical care, out – patient departments, medical and obstetrical stations provide primary medical aid, polyclinics and specialized stationeries, hospices present secondary medical care, district hospitals, dispensaries and clinics, emergency medical treatment, teams of ambulance provide highly qualified and highly technological medical aid.

The main trends of formation of informative data base at regional level are to perform normative legal base; to provide computers to medical institutions with accept to Internet; to determine people who have an opportunity to informative data base that have confidential information; motivate staff to create and use individual informative data base; form individual electronic patient's list; create electronic patients' cards.

Keywords: Informatization, medical information, defense of personal data.

Рецензент – проф. Катрушов О. В.

Стаття надійшла 19. 06. 2014 р.